

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3323/2023. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.058/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Barabás Zoltán ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria Pfv.V.20.058/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a végzés – az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdésére és a 28. cikkére figyelmemmel – sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.
- [2] Az indítványozót mint egy polgári per alperesét kártérítés megfizetésére kötelezte a Veszprémi Törvényszék, majd a fellebbezése alapján eljáró Győri Ítéltábla ítéletével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta.
- [3] Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, mellyel egyidejűleg 700 000 Ft felülvizsgálati eljárás illetékét fizetett be az elsőfokon eljáró Törvényszék számlájára. A Kúria 2021. március 8-án hozott Pfv.V.20.058/2021/2. számú végzésével tájékoztatta az indítványozót, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatásához a felülvizsgálat engedélyezése a konkrét ügyben nem szükséges, egyúttal felhívta, hogy – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és az 50. § (1) bekezdése alapján – fizessen meg további 2 800 000 Ft illetéket. A Kúria végzésének indokolásában felhívta az indítványozó figyelmét továbbá arra, hogy a megfizetés részletes szabályait az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 6/A. § (3) bekezdése tartalmazza.
- [4] A tájékoztatás alapján az indítványozó 2021. március 9-én átutalással megfizette a fennmaradó 2 800 000 Ft illetéket a Törvényszék számlájára.
- [5] A Kúria a 2021. április 1-én hozott Pfv.V.20.058/2021/4. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmét visszautasította és egyben rendelkezett a felülvizsgálati illeték visszaigénylési jogosultságról. Végzésének indokolásában a Kúria kifejtette, hogy a PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése szerint átutalás esetén az illetéket annak a bíróságnak az illetékbevételei számlájára kell megfizetni, amely bíróság előtti eljárásban az illetékfizetési kötelezettség keletkezik, márpedig jelen esetben ez a Kúria. Mivel az indítványozó az illetéket a Veszprémi Törvényszék illetékbevételei számlájára fizette meg, a Kúria álláspontja szerint nem tett eleget a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 366. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet visszautasította.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtítkárról felhívására határidőben kiegészített, és egységes szerkezetbe foglalt. Panaszában a Kúria támadott végzésének megsemmisítését arra tekintettel kérte, hogy az megítélése szerint sérti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, 28. cikkét, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Indítványozói álláspont szerint a Kúriának az ügyben eljáró tanácsa megsértette a PM rendelet 6/A. § (4) bekezdés *c*) pontját, amely kogens szabályként rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás illetékét az első fokú eljárás helye szerint illetékes törvényszék számlájára kell befizetni. A Kúria által felhívott jogszabályhely, a PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése *a lex generalis*, míg az általa alkalmazott (4) bekezdés *c*) pont szerinti rendelkezés a felülvizsgálat esetén alkalmazandó *lex specialis*. Mindebből az indítványozó szerint egyértelműen következik, hogy a felülvizsgálati eljárás illetékét a PM rendelet 6/A. § (4) bekezdés *c*) pontja alapján a törvényszék számlájára kellett megfizetni, ennek ő eleget

tett. A Kúria figyelmen kívül hagyta, hogy a jogszabályok mindenkire kötelezőek [Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése], illetve nem a józan észnek megfelelően [Alaptörvény 28. cikk] értelmezte a PM rendelet szabályait, amely egyúttal tisztességtelenné is tette a bírósági eljárást [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése]. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában – fentiekre tekintettel – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joga sérelmét állította.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak alapján tanácsban eljárva vizsgálat tárgyává tette, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadására vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [8] 3.1. Az indítványozó a Kúria végzését 2021. május 7-én vette át, az alkotmányjogi panaszt 2021. július 5-én – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint az alkotmányjogi panasz kifejezett kérelmet tartalmaz a végzés megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló polgári peres eljárásban alperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [9] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz az indítványozók számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége {3079/2021. (III. 4.) AB végzés, Indokolás [21]; 3258/2020. (VII. 3.) AB végzés, Indokolás [6]; 3248/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [9]; 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [11] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján a kérelem – egyéb feltételek mellett – akkor tekinthető határozottnak, ha tartalmazza annak indokolását, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [12] Az indítvány vizsgálata során az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének kapcsán az indítvány nem tartalmaz önálló indokolást, az indítványozó e körben is csak a jogorvoslathoz való jogának sérelmét állította.
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos indítványi elem vizsgálata során pedig az alábbiakat állapította meg az Alkotmánybíróság.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozva állította a jogorvoslathoz való joga sérelmét, hogy a Kúria az illetékfizetés kapcsán a PM rendelet 6/A. § (3) bekezdésének alkalmazását kérte rajta számon, erre hivatkozva utasította vissza a felülvizsgálati kérelmét, holott – indítványozói álláspont szerint –, a felülvizsgálati eljárás illetékét jelen esetben a PM rendelet 6/A. § (4) bekezdés c) pontja szerint kellett megfizetni a Veszprémi Törvényszék illetékbevételi számlájára, amelyet az indítványozó egyébként meg is tett.
- [15] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság – a 3464/2021. (XI. 3.) AB végzésben összefoglalt – következetes gyakorlata szerint „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni» {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. Az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok azonban, mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének védelmi körén [lásd pl. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22]]. A jogorvoslathoz való alkotmányos követelmény kizárólag a rendes jogorvoslatra terjed ki, ebből következően

- a felülvizsgálat az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog tartalmával nem áll alkotmányjogi összefüggésben {lásd: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [24]}. (Indokolás [39])
- [16] Megjegyzi egyebekben az Alkotmánybíróság, hogy kizárólag jogszabálysértésre hivatkozással az alkotmányjogi panaszban foglaltaktól eltérő alapjogi hivatkozás esetén sincs lehetősége – törvényességi, szakjogi kérdésben – a bíróságok jogértelmezését felülbírálni. Ahogyan arra már számos alkalommal rámutatott, „[a] bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható.” {Lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}
- [17] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség, mivel az nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* és *e)* pontjában foglalt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h)* pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2023. június 6.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2808/2021.

